

Posudek oponenta diplomové práce

MÁCOVÁ, Kateřina, Bc. *Poimenická a spirituální služba církví mládeži v současnosti*. Praha: HTF UK, 2016.

Autorka předložené práce zvolila téma, které bylo a je pro činnost církví v ČR stále velmi aktuální. Poměrně obecný název své práce v Úvodu (nestránkovaný?!) vymezuje zaměřením na metodicko-formální stránku problematiky, jmenovitě pak na „praktické ukázky toho, jak selektované křesťanské církve slouží mládeži.“ Zpracování tématu je rozvrženo do dvou samostatných částí, teoretické a praktické.

V **teoretické části** autorka nejprve vymezuje pojem „poimenica“ (sic!) a poté metafory „pastýře“ v kontextu Písma. Stručně se zabývá rovněž základním formálním i obsahovým vymezením pastýřské péče o mládež. Druhým základním pojmem, kterému je věnována pozornost ve druhé kapitole, je „spiritualita“. Opět nejprve předkládá z literatury vybrané definice pojmu, aby pak provedla jejich stručné shrnutí (s. 25). Shrnutí je natolik obecné, že si žádalo bližší rozvedení, jemuž autorka dala podobu představení toho, co lze označit za konfesní spiritualitu. Autorka jim rozumí ve smyslu důrazů, které jednotlivé konfesní směry (katolický, resp. římskokatolický, protestantský a pravoslavný) kladou v rámci spirituální formace svých členů. Členění i věcné rozlišení je poměrně diskutabilní, autorka je však činí s ohledem na výběr čtyř církví působících v ČR, na které se pak zaměřuje v praktické části práce. Třetí kapitola teoretické části předkládá základní charakteristiku období mládí z psychologického hlediska (puberta/raná adolescence – adolescence), které doplňuje zřetelům k zájmům poimenické péče. Autorka dále na modelových starozákonních a novozákonních postavách představuje duchovní výzvu, kterou biblické svědectví může v rámci poimenické péče předkládat mladým lidem. Poněkud neústrojně po této podkapitole následuje, pro záměr práce důležité, stručné představení výsledků vybraných sociologických průzkumů, které se zabývaly „aktuálními problémy současné mládeže“ v ČR (s. 41nn). Protože se práce věnuje kolektivním formám poimenické a spirituální péče, je závěr kapitoly i teoretické části tvořen zdůvodněním smyslu a poslání církevního společenství pro duchovní (poimenickou) péči o mládež.

Shrnutí: Teoretická část zpracovává základní dílčí témata, která se zvoleným tématem práce věcně souvisí. Poměrný nedostatek odborné literatury v českém jazyce by měl však vést k většímu zájmu o práci s cizojazyčnou literaturou. S ohledem na rozlišení mezi poimenickou a spirituální péčí postrádám v práci ucelenou reflexi nad jejich vzájemným vztahem. Podobně postrádám i dílčí shrnutí teoretické části, které by utvořilo potřebný most k částipraktické. Myslím zejména na formulování hypotézy či zdůvodnění základních výzkumných otázek v praktické části (s. 53). Takové shrnutí by rovněž ozřejmilo, které výzkumné otázky mapují poimenickou a které spirituální stránku péče o mladé lidi.

Praktická část představuje dílčí výzkum (kapitola čtvrtá) v oblasti poimenické a spirituální péče poskytované vybranými církvemi v ČR. Autorka uvádí cíle výzkumu, charakteristiku zkoumaného vzorku, užití metody výzkumu, formulaci výzkumných otázek, zprávu o provedení výzkumu a vyhodnocení dat. V praktické části se autorka vlastně zaměřuje na základní organizaci poimenické služby ve vybraných církvích a na organizační formy jejího poskytování na lokální úrovni. K tomu využívá sběr dat získaných nejprve z tištěných, obrazových a elektronických materiálů vydávaných vybranými církvemi a poté ze zúčastněného pozorování a rozhovoru v rámci vybraných farností/sborů těchto církví.

Shrnutí: Dílčí poznatky, ke kterým autorka v rámci praktické části dospěla, jsou zajímavé. Nicméně je třeba připojit několik kritických poznámek k samotné povaze výzkumu. Již dříve jsem uvedl, že není předloženo žádné zdůvodnění výzkumných otázek ani jejich ucelené propojení se základním tématem práce – to je spíše ponecháno na čtenáři samotném. Autorka také uceleně nereflektuje důsledky volby zkoumaného vzorku pro závěry své práce (od péče v kontextu řeholní komunity po centrálně působící instituci). Podobně je třeba hodnotit i užití metody zúčastněného pozorování k získávání dat, které mimo jiné předpokládá dlouhodobost takového pozorování. Autorka si je sice vědoma velmi nízké vypovídací hodnoty svého výzkumu, ale to pokládám za reflexi nedostatečnou. Nemůže se jednat o výzkum. Jde spíše o dílčí sondy, na jejichž základě má být kriticky ověřena předběžná, na teoretickém zpracování tématu založená formulace hypotézy i její rozpracování do dílčích výzkumných otázek či hledisek. To je má základní metodologická výtka k praktické části.

Po **formální stránce** neshledávám v práci žádná vážná pochybení.

Otázky k obhajobě:

1. Objasněte zřetelněji společné a rozdílné znaky poimenické a spirituální služby/péče a vzájemný vztah obou forem péče v praxi (na příkladu některé z vámi zkoumaných farností/obcí.
2. Stručně objasněte vztah mezi poznatky předloženými teoretické části a formulací Vašich výzkumných otázek.

Při úspěšné obhajobě navrhuji klasifikaci: **velmi dobře (2)**

V Praze dne 23. 05. 2016

Pavel Kolář, Th.D.